

Analýza plavební sezóny roku 2017

státní dozor na vodních cestách
v období 1. 4. – 30. 9. 2017

Obsah

1	Úvod	1
2	Výkon státního dozoru na vodních cestách.....	1
2.1	Ministerstvo dopravy	1
2.2	Státní plavební správa	1
2.3	Policie ČR	2
2.4	Městská a obecní policie	2
3	Plavební sezóna 2017	3
3.1	Realizovaná dopravní opatření.....	3
3.2	Vymezené vodní plochy.....	4
3.3	Spolupráce s Policií ČR.....	5
3.4	Vyhodnocení plavební sezóny roku 2017.....	6
3.5	Analýza zjištěných protiprávních jednání.....	9
3.6	Vývoj nehodovosti	9
4	Osvětová činnost	10
5	Závěr	11

1 Úvod

Vodní doprava (včetně rekreační plavby) patří k nejbezpečnějším druhům dopravy, což jednoznačně prokazují statistiky nehodovosti, které jsou přílohou tohoto materiálu. Aby byla stávající vysoká míra bezpečnosti na vnitrozemských vodních cestách zachována, je třeba v souvislosti se zvyšujícím se zájmem o rekreační plavbu a zvyšujícím se počtem plavidel reagovat nejen v oblasti realizace konkrétních dopravních opatření na vodních cestách, ale také intenzitou dozorové činnosti a spoluprací mezi dozorovými orgány.

Na základě usnesení vlády České republiky ze dne 10. května 2017 č. 356 o Analýze plavební sezóny roku 2016 Ministerstvo dopravy ve spolupráci s Ministerstvem vnitra předkládá Analýzu plavební sezóny roku 2017 včetně zprávy o spolupráci a koordinaci dozorových činností Státní plavební správy a Policie České republiky a včetně informací o plnění úkolů uvedených v citovaném usnesení.

2 Výkon státního dozoru na vodních cestách

2.1 Ministerstvo dopravy

Ministerstvo dopravy je ve smyslu zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o vodách“), ústředním vodoprávním úřadem ve věcech užívání povrchových vod k plavbě a ve smyslu zákona č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o vnitrozemské plavbě“), je plavebním úřadem. Dle ustanovení § 41 zákona o vnitrozemské plavbě Ministerstvo dopravy zejména

- pověřuje právnickou osobu prováděním technických prohlídek plavidel,
- rozhoduje o schválení typu výrobku určeného pro použití v systému říčních informačních služeb,
- vydává stanovisko pro rozhodování o koncesi k provozování vodní dopravy,
- rozhoduje o udělení povolení pro provozování mezinárodní vodní dopravy a
- je odvolacím orgánem ve správním řízení ve věcech upravených tímto zákonem proti rozhodnutí Státní plavební správy.

Dále připravuje návrhy zákonů a vydává prováděcí předpisy v oblasti vnitrozemské plavby, prováděcí předpisy k zákonu o vodách a jiným zákonům souvisejících s plavbou a infrastrukturou vodních cest. Zastupuje ČR v EU, mezinárodních organizacích v oblasti vnitrozemské a námořní plavby a plní úkoly související s členstvím v těchto organizacích. Zpracovává a projednává strategické a koncepční dokumenty pro oblast rozvoje vnitrozemské plavby a infrastruktury vodních cest. Ministerstvo dopravy také zpracovává a projednává programové dokumenty a opatření a zajišťuje jejich realizaci v oblasti provozování plavby a veřejných přístavů, např. se zaměřením na rozvoj a modernizaci plavidel vnitrozemské nákladní dopravy nebo programy pro rozvoj dopravní infrastruktury.

2.2 Státní plavební správa

Státní plavební správa (dále jen „SPS“) vykonává dozor nad provozem na vodních cestách v souladu s ustanovením § 42 zákona o vnitrozemské plavbě. Kontrolní a dozorová činnost je SPS vykonávána třemi územními pobočkami, a to se sídlem

v Praze, Děčíně a Přerově. Tyto agendy, které tvoří kontrolní a dozorovou činnost, jsou stanoveny zákonem o vodách, zákonem o vnitrozemské plavbě a jejich prováděcími předpisy a zahrnují zejména:

- dozor na plavební provoz,
- dozor na vodní cesty,
- dozor nad odbornou způsobilostí vůdců a členů posádek,
- dozor na lodě, malá plavidla, plovoucí zařízení, plovoucí tělesa a plovoucí stroje,
- správu systému Říčních informačních služeb (dále jen „RIS“) a provoz střediska RIS.

Výše uvedený výčet agend je pouze rámcový, podrobně jsou specifikovány v citovaných zákonech a prováděcích předpisech.

Působnost SPS je vykonávána prostřednictvím centrálních útvarů ředitelství SPS se sídlem v Praze. Tyto útvary zajišťují vnitřní chod celého správního úřadu. Výkonnou činnost (provádění dozoru, kontroly technické způsobilosti, ověřování znalostí a schopností žadatelů o vydání průkazu způsobilosti, vydávání průkazů osob a dokladů plavidel) zajišťují především pobočky úřadu v Praze, Přerově a Děčíně. Jednotlivé útvary na ředitelství SPS v Praze zajišťují v odborné oblasti především metodiku pro výkonné složky a vnitřní kontrolu. Dále pak záležitosti finanční, hospodářské a personální.

2.3 Policie ČR

Zákon o vnitrozemské plavbě i zákon o vodách dává Policii ČR konkrétní dozorové pravomoci, a to zvláště v případě přestupků, které bylo možné do 30. 6. 2017 projednat na místě v blokovém řízení. Nová právní úprava účinná od 1. 7. 2017 umožňuje věc projednat v tzv. příkazním řízení na místě. V případě závažnějších přestupků zákon o vnitrozemské plavbě ani zákon o vodách konkrétní pravomoci Policii ČR již nesvěřují, nicméně Policie ČR může na základě zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů, požadovat vysvětlení a ověření totožnosti v případech, kdy je důvodné se domnívat, že byl spáchán přestupek.

Zjištěné poznatky o spáchaných přestupcích Policie ČR oznamuje SPS, která následně přestupková či správní řízení zahajuje, vede a rozhoduje v nich.

2.4 Městská a obecní policie

Zákon o vnitrozemské plavbě nesvěřuje strážníkům obecní a městské policie žádné zvláštní úkoly ani pravomoci. Jejich činnost na vodních cestách tak vychází především ze samotného zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, kdy strážníci mohou požadovat vysvětlení a ověření totožnosti v případech, kdy se domnívají, že byl spáchán přestupek.

Na základě zjištěných poznatků o spáchaných přestupcích zahajuje a provádí přestupková řízení SPS.

3 Plavební sezóna 2017

3.1 Realizovaná dopravní opatření

Tak jako v plavební sezóně roku 2016 i v roce 2017 přistoupila SPS k úpravě plavebního provozu ve dvou úsecích vltavské vodní cesty v Praze a rozhodla o obnovení osazení signálních znaků, kterým se zavádí plavba ve výtlačném režimu, a to s účinností od dubna do konce října. Úprava se týká dvou úseků Vltavy v centrální části Prahy, a to od plavební komory Praha-Štvanice (ř. km 50,83) proti proudu k železničnímu mostu na Výtoni (ř. km 55,35), včetně zdrže Staroměstského jezu a dále od Císařské louky (ř. km 56,55 pod stadionem vodních sportů) po Barrandovský most (ř. km 58,55). Na těchto úsecích je intenzivní provoz osobní lodní dopravy, rekreačních a malých plavidel. Často jsou tyto úseky v letních měsících využívány veslaři a kanoisty k tréninkové přípravě. Uvedené dopravní opatření se od svého zavedení ukázalo jako vhodné, protože v plavební sezóně 2016 a 2017 na tomto úseku nedošlo k žádné vážné plavební nehodě nebo jiné mimořádné události.

V materiálu Analýza plavební sezóny roku 2016 bylo avizováno zavedení dopravního opatření na některých úsecích vodní nádrže Slapy, a to z důvodu zajištění větší bezpečnosti a plynulosti plavebního provozu. Na základě vyhodnocení plavebního provozu byly stanoveny dva úseky, kde je plavební provoz nejintenzivnější, a to od Nové Rabyně (ř. km 93,70) po Měřín-Hrdlička (ř. km 97,85) a od silničního mostu (ř. km 100,51) po ústí Mastníku (ř. km 105,00). V těchto úsecích byl zaveden signálními znaky režim plavby ve výtlačném režimu, který platil od 15. června do 15. září, tj. v době nejvyšší sezóny.

Oba úseky byly stanoveny po konzultacích se starosty okolních obcí. Spolupráce s místní samosprávou je velmi důležitá, a proto se SPS se zástupci samospráv v oblasti vodní nádrže Slapy setkala, jak v roce 2016, tak v roce 2017. Obdobně SPS spolupracuje i se zástupci samosprávy v okolí vodní nádrže Orlík.

Dalším dopravním opatřením na vodní nádrži Slapy a Orlík, které bylo z části realizováno již v roce 2016, bylo osazení plavebního značení, kterým byly vymezeny plochy pro koupající se. Do takto vymezených ploch mají zakázáno vplouvat plavidla s vlastním strojním pohonem, příp. všechna plavidla. Povodí Vltavy, státní podnik, jako správce této vodní cesty významně přispělo k rychlému osazení těchto vymezených vodních ploch signálním značením. Postupně jsou tato dopravní opatření realizována na dalších intenzivně využívaných vodních nádržích v ČR, přičemž spolupráci se státními podniky povodí v této oblasti lze obecně hodnotit jako velmi dobrou. Přestože z výše uvedeného vyplývá, že při vymezení plochy pro koupající se dochází k ukládání povinnosti vůdcům plavidel do těchto ploch nevplouvat, je třeba s ohledem na časté nepochopení tohoto institutu zdůraznit, že k omezení samotných koupajících se nedochází. Koupající se osoby mohou nadále využívat ke koupání, plavání a jiným rekreačním aktivitám i části vodní plochy mimo vymezené plochy pro koupání, zde jsou však povinni dbát zvýšené opatrnosti ve vztahu k provozu plavidel.

Doposud byly vyznačeny a v plavební sezóně 2017 aktivně užívány k rekreaci plochy pro koupání na uvedených vodních plochách:

- Vodní nádrž Slapy – 12 ploch pro koupání
- Vodní nádrž Orlík – 8 ploch pro koupání

- Brněnská přehrada – 5 ploch pro koupání
- Vodní dílo Vranov – 2 plochy pro koupání
- Vodní dílo Dalešice – 2 plochy pro koupání

Je třeba zdůraznit, že pravidla plavebního provozu upravují, že ve vzdálenosti do 50 m od hranice těchto vymezených ploch je nutné dodržovat nejvyšší povolenou rychlost 10 km/hod. nebo, pokud není plavidlo vybaveno zařízením k měření rychlosti, výtlačný režim plavby. Právě dodržování výtlačného režimu a nezpůsobování vlnobití a sání bylo jednání, na které se SPS výrazně zaměřila při své kontrolní a osvětové činnosti. I když k porušování zmíněných pravidel docházelo (plavba mimo výtlak – 25 přestupků, způsobení vlnobití na místech, kde je to pravidly plavebního provozu zakázáno – 3 přestupky), nejsou tato čísla alarmující. Je možné obecně konstatovat, že vůdci plavidel respektují signální značení na vodních cestách. SPS se v rámci své dozorové činnosti zaměřila i na osvětovou činnost vůdců plavidel a snažila se je poučit o rizicích, která porušování pravidel mohou znamenat pro ostatní účastníky plavebního provozu.

Po vyhodnocení plavební sezóny 2016 a 2017 lze v současné době považovat výše uvedená plavební opatření za dostačující, a to s ohledem na stávající intenzitu plavebního provozu i strukturu protiprávních jednání na těchto úsecích vodní cesty.

3.2 Vymezené vodní plochy

Zákon o vnitrozemské plavbě v ustanovení § 30a umožňuje plavebnímu úřadu vymežit opatřením obecné povahy část vodní cesty pro plutí malých plavidel, při němž dochází k objíždění řady uměle vytvořených překážek, ke skokům nad vodní hladinou nebo k provádění jiných akrobatických činností nebo k rychlostní jízdě, nebo provozování vodního lyžování a obdobných činností provozovaných ve vleku za plavidlem.

V této plavební sezóně bylo pro širokou veřejnost vymezeno 11 vodních ploch k sportovnímu využití.

Tabulka č. 1: Vymezené vodní plochy pro plutí malých plavidel, při němž dochází k provádění akrobatických činností a rychlostní jízdě

Kraj	Lokalita	ř. km	Platnost
Středočeský	Vltava, Skochovice	72,60 – 72,71	15. 8. 2021
Středočeský	Vltava, VD Orlík	153,30 – 153,70	26. 7. 2018
Jihočeský	Vltava, VD Orlík	183,72 – 184,02	18. 5. 2019
Královéhradecký	Vodní plocha Předměřice nad Labem	západní část	30. 9. 2019
Ústecký	Labe, Roudnice nad Labem	810,42 – 811,04	30. 10. 2021
Ústecký	Labe, Třeboutice	796,20 – 797,20	15. 10. 2021
Ústecký	Labe, Malé Žernoseky	782,15 – 782,30	31. 3. 2018

Kraj	Lokalita	ř. km	Platnost
Ústecký	Labe, Děčín-Rozbělesy	742,06 – 742,15	30. 7. 2021
Ústecký	Matylda, Most	západní část	30. 9. 2021
Vysočina	Jihlava, VD Dalešice	74,50 – 75,00	6. 10. 2022
Zlínský	Morava, zdrž jezu Bělov	167,60 – 168,80	9. 8. 2020

Zdroj: Státní plavební správa
Údaje k 1. 1. 2018

Nejvíce vymezených vodních ploch se nachází v Ústeckém kraji, a to celkem 5 ploch, z toho 4 na vodní cestě Labe a 1 na Matyldě. Na vltavské vodní cestě se nacházejí 3 vymezené vodní plochy, z toho 2 jsou na vodním díle Orlík a 1 je na Vltavě ve Středočeském kraji (Skochovice).

Na vodní nádrži Slapy se po vzájemných jednáních s místními samosprávami obcí nepodařilo najít shodu na úsecích, které by byly vhodné a bezpečné pro vymezení vodních ploch dle zákona o vnitrozemské plavbě. SPS přesto vytipovala dvě místa vhodná k vymezení plochy (jedno v katastrálním území obcí Chotilsko a Neveklov a druhé v katastrálním území obcí Županovice a Dubovice). V současnosti jsou u obou vytipovaných míst vedena řízení k vydání opatření obecné povahy vymezující části vodní plochy pro provoz vodních skútrů podle zákona o vnitrozemské plavbě.

V plavební sezóně 2017 bylo SPS na základě ustanovení § 30a odst. 1 písm. b) zákona o vnitrozemské plavbě vymezeno 20 vodních ploch pro provozování vodního lyžování a obdobných činností provozovaných ve vleku za plavidlem. Je možné konstatovat, že plochy pro vodní lyžování jsou rovnoměrně rozloženy na území České republiky. Např. ve Středočeském kraji, v kraji s nejvyšší intenzitou rekreační plavby, se nachází 7 vymezených vodních ploch pro provozování vodního lyžování nebo obdobných činností provozovaných ve vleku za plavidlem. Tato skutečnost souvisí i s tím, že vodní lyžování je činnost, která je historicky oblíbenou formou rekreace a má své stálé místo mezi vodními sporty. I proto nebývá projednávání lokalit pro vymezení těchto vodních ploch takovým problémem, jako je tomu u vodních skútrů. Tady plavební úřad spolu obcemi nachází společná řešení a dokonce samy obce mají zájem o tento typ rekreace na svém katastrálním území.

3.3 Spolupráce s Policií ČR

V roce 2017 pokračovala velice intenzivní spolupráce Policie ČR se SPS v oblasti dozorové činnosti na sledovaných i nesledovaných vnitrozemských vodních cestách. Rovněž je třeba zmínit spolupráci městské a obecní policie se SPS.

Samotná spolupráce probíhala nejen v oblasti výkonu státního dozoru, ale také v oblasti odborného vzdělávání, na kterém se SPS významně podílela.

Plavební úřad aktivně spolupracoval na bezpečnostním opatření Policie ČR „Voda 2017“, které se konalo ve dnech 30. 6. až 9. 7. 2017. Společně s pracovníky SPS se policisté zaměřili především na odhalování protiprávních jednání v souvislosti s vedením a provozem plavidel na sledovaných a nesledovaných vodních cestách a vodních plochách. Opět se jednalo zejména o kontrolu plavidel, přístavišť, půjčoven

lodí, vodáků, plavců, rybářů a vůdců malých plavidel. U vůdců plavidel byl při kontrolách kladen zejména důraz na dodržování zákazu vedení plavidel pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových a psychotropních látek. Celkem se akce zúčastnilo 279 policistů v rámci 89 akcí, bylo zkontrolováno 606 plavidel a 93 přístavišť, 66 plavidel z půjčoven. Policií ČR bylo zjištěno 80 porušení právních předpisů.

V rámci této akce SPS zkontrolovala 198 plavidel, z toho s účastí Policie ČR 145 plavidel, a zjistila 41 přestupků a 49 porušení zákona o vnitrozemské plavbě a zákona o vodách.

Policie ČR z 520 zkontrolovaných vůdců zjistila požití alkoholu u 8 z nich. SPS zkontrolovala 198 vůdců plavidel a alkohol zjistila u 4 vůdců plavidel. Vedení plavidla pod vlivem alkoholu je narůstajícím problémem na vodních cestách České republiky zejména v Jihomoravském kraji. I v této plavební sezóně, nejenom v rámci uvedeného policejního bezpečnostního opatření, eviduje SPS k 30. 9. 2017 celkem 22 případů vedení plavidla pod vlivem alkoholu (pro srovnání v roce 2015 to bylo 20 případů a v roce 2016 to bylo 29 případů).

Policie ČR zopakovala obdobnou kontrolní akci v srpnu pod názvem „Voda II. 2017“. V rámci této akce bylo zkontrolováno 102 plavidel, 20 přístavišť a zjištěno 12 přestupků. Z kontrolovaných vůdců plavidel byl zjištěn 1 vůdce pod vlivem alkoholu.

Na základě výše uvedeného lze konstatovat, že nastavená spolupráce mezi SPS a Policií ČR se ukázala jako funkční a účelná, což dokresluje i to, že obě instituce v říjnu roku 2017 podepsaly Dohodu o spolupráci, která upravuje součinnost v oblasti kontrolní činnosti a poskytování informací statistického charakteru o zjištěných přestupcích podle zákona o vnitrozemské plavbě a vodního zákona. I tato dohoda zaručuje další vzájemnou koordinaci činností, kterou je potřebné dále prohlubovat.

Vzájemná spolupráce Policie ČR a SPS je pro zajištění bezpečnosti plavebního provozu v České republice zcela klíčová. Z výše zmíněných skutečností je patrné, že Policie ČR přikládá velký význam dozoru nad bezpečností plavebního provozu a svou činností zejména v letních měsících mimořádně přispěla ke zdárnému průběhu plavební sezóny 2017.

3.4 Vyhodnocení plavební sezóny roku 2017

I když je možné dle statistik SPS uvést, že plavební sezóna 2017 byla intenzivní z hlediska využití vodních cest k rekreačním účelům, můžeme konstatovat, že nedošlo k zásadnímu zvýšení porušování zákonných povinností nebo pravidel plavebního provozu. Ani struktura spáchaných přestupků se ve srovnání s minulým rokem zásadně nezměnila.

Celkový trvalý vzestupný trend zájmu občanů o rekreační plavbu je patrný i z evidencí vedených SPS. I když se meziroční nárůst počtu vydaných průkazů způsobilosti vůdců plavidel nejeví jako nijak vysoký, je na tomto místě nutné zdůraznit, že úřad je neustále konfrontován s požadavky na zvýšení počtu zkušebních dnů ze strany veřejnosti. SPS však již vyčerpala z technicko-provozních i personálních důvodů své kapacity a další zvýšení počtu zkušebních dnů žadatelů o zkoušky způsobilosti není možné.

Tabulka č. 2: Počet vydaných průkazů způsobilosti vůdců malých a rekreačních plavidel novým držitelům (nově získaná oprávnění)

Rok k 30. 9.	Počet vydaných průkazů (nově získaná oprávnění)
2014	2 308
2015	1 935
2016	2 604
2017	2 664

Zdroj: Státní plavební správa

Vzrůstající trend odráží i statistika počtu evidovaných malých plavidel v rejstříku malých plavidel. Mírný pokles je zaznamenán pouze v počtu nově zaevidovaných vodních skútrů.

Tabulka č. 3: Počet nově evidovaných malých plavidel a vodních skútrů v rejstříku malých plavidel

Rok k 30.9.	Celkem nově evidovaných malých plavidel	Z toho vodní skútry
2014	519	83
2015	562	114
2016	730	164
2017	739	131

Zdroj: Státní plavební správa

V období od dubna do září tohoto roku jednotlivé pobočky vykonávaly dozor v oblastech své působnosti. Kontroly byly cíleny zejména na vodní cesty s intenzivním provozem rekreačních plavidel. V počtu 18 pracovníků bylo v rámci 147 dnů realizováno 206 kontrol na 32 úsecích vodních cest, na přehradách a jiných vodních plochách. Konkrétně se jednalo o 11 úseků vodních cest, 14 přehradních nádrží, 5 vodních ploch a 2 štěrkopískovny. Nejvíce kontrolované úseky vodních cest, resp. vodní plochy, byly: Slapy a Orlík a řeka Morava vč. Baťova kanálu. Dále četné kontroly probíhaly na Lipně, Horní Vltavě, Dolním Labi (kanalizovaném úseku), vodní ploše Velké Žernoseky, Matylda. Na přehradách Vranov, Dalešice, Těrlicko, Žermanice, Nové Mlýny III, Brněnská přehrada.

K zintenzivnění dozorové činnosti docházelo v této sezóně opět v době letních prázdnin, kdy bylo v jednom měsíci v průměru zkontrolováno 140 plavidel jednou pobočkou. Opět byla kontrolní činnost SPS vykonávána všechny víkendy v červenci a

srpnu, tj. celkem 18 dní. Dozorová činnost probíhala i ve spolupráci s Policií ČR, k 30. 9. tohoto roku uskutečnilo se 125 kontrolních dnů. I tato čísla jsou dokladem intenzivní spolupráce mezi SPS a Policií ČR.

SPS v plavební sezóně 2017 zkontrolovala 1 275 plavidel a zaevidovala 263 porušení zákona o vnitrozemské plavbě nebo zákona o vodách. Ve 106 případech bylo zahájeno správní nebo přestupkové řízení. Na místě bylo uloženo 91 pokut v blokovém řízení (od 1. 7. 2017 příkazovým blokem) a v 64 případech postačila k nápravě domluva, pokud se jednalo o drobnější porušení předpisů platných ve vnitrozemské plavbě a závadový stav byl na místě odstraněn. Zákaz plavby příkazem na místě byl uložen v 17 případech a ve 2 případech došlo k zadržení lodního osvědčení. Mimo to v 1 případě došlo k zadržení průkazu způsobilosti pro závažné nedostatky v plavbě, které mohou ohrozit bezpečnost plavebního provozu, a vůdci plavidla bylo nařízeno přezkoušení jeho odborné způsobilosti.

Statistika kontrolní činnosti dle poboček SPS:

- pobočka Praha zkontrolovala 412 plavidel, zaevidovala 101 porušení předpisů,
- pobočka Děčín zkontrolovala 441 plavidel, zaevidovala 99 porušení předpisů,
- pobočka Přerov zkontrolovala 422 plavidel, zaevidovala 63 porušení předpisů.

Přehled správního trestání je uveden v tabulce č. 5, která je uvedena v příloze.

V květnu tohoto roku byla otevřena plavební komora překonávající spád jezu Hněvkovice u Týna nad Vltavou. Tím došlo k dokončení 33 km úseku vodní cesty z Týna nad Vltavou do Českých Budějovic. Délka vodní cesty z Českých Budějovic po přehradní hráz Orlík pro všechna plavidla je 98 km a s omezením pro plavidla do 3,5 tuny a šířky 3 m (kvůli parametrům lodního výtahu na Orlíku a vleku na Slapech) do Mělníka je 239 km. Toto prodloužení se odrazilo na intenzitě provozu na vltavské kaskádě, o čem svědčí i statistika proplavování uvedená níže.

Tabulka č. 4: Počet proplavených plavidel na vltavské kaskádě

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Počet proplavených plavidel	413	435	808	2 142	1 904	1 099	2 039	1 971	3 277	6 137 ^{*)}

^{*)} údaj k 30. 9. 2017

Zdroj: Povodí Vltavy, státní podnik

Otevření výše uvedeného úseku Horní Vltavy způsobilo dvojnásobný nárůst plavidel na této části vodní cesty, což samozřejmě souvisí jednak s atraktivitou samotného Jihočeského kraje a také s vybudováním potřebné infrastruktury na vodní cestě, na které participují jednotlivá města a obce v povodí Vltavy. Dá se předpokládat, že tento trend bude pokračovat v příštích plavebních sezónách. Proto se plavební úřad zaměří na tento úsek vodní cesty ve své kontrolní a dozorové činnosti. S tímto výhledem vybudovala SPS služebnu v Hluboké nad Vltavou. SPS se tak přiblíží k plavecké veřejnosti, a to jednak organizováním zkoušek pro žadatele o průkaz způsobilosti vůdce malého a rekreačního plavidla, a také organizováním technických prohlídek malých plavidel.

3.5 Analýza zjištěných protiprávních jednání

V roce 2017 v období od dubna do září byla zjištěna zejména tato porušení předpisů. Níže uvedený seznam je seřazen podle četnosti opakování se protiprávního jednání sestupně:

- plavidlo bez evidence v rejstříku malých plavidel nebo propadlé lodní osvědčení,
- plavidlo bez, nebo s neúplnými poznávacími znaky,
- nerespektování plavebního značení (plavba jen ve výtlaku),
- vedení plavidla pod vlivem alkoholu,
- plavba bez průkazu vůdce malého plavidla na palubě,
- vedení plavidla bez předepsané způsobilosti vůdce malého plavidla,
- plavba bez lodního osvědčení na palubě,
- nesprávné vyvázání nebo porušení zákazu stání plavidla,
- lyžování mimo vymezenou vodní plochu nebo nezajištění lyžaře za plavby,
- skoky nad vodní hladinou nebo jiné akrobatické prvky mimo vymezenou vodní plochu,
- přetížení malého plavidla nebo nesprávně rozmístěné osoby na plavidle,
- chybějící nebo neúplná výbava plavidla (lékárnička, záchranné prostředky, hasicí přístroj apod.),
- vlnobití v místech zakázaných pravidly plavebního provozu,
- plavba s výkonem nad 10 kW na účelové vodní cestě, kde je povolena plavba s výkonem nižším než 10 kW.

Ve srovnání s předchozí plavební sezónou nedošlo k markantnímu nárůstu porušování právních předpisů. Právě naopak možno říci, jak již bylo uvedeno v části 3.4 Vyhodnocení plavební sezóny, že došlo k „stabilizaci“ situace na vodních cestách ve vztahu k zvyšujícímu se provozu.

Po mírném uvolnění plavby, změnách zákona o vnitrozemské plavbě a přijetí nových pravidel plavebního provozu v roce 2015 a stále vzrůstající oblíbenosti této formy rekreace je možné konstatovat, že se i u široké veřejnosti postupně mění obraz vnímání plavby v České republice, která začíná být vnímána pozitivně. Tento pozitivní obraz plavby je typický i pro ostatní evropské země.

3.6 Vývoj nehodovosti

V roce 2017 je k 30. 9. evidováno 10 plavebních nehod. Z toho na 8 plavebních nehodách měla účast malá plavidla. Ve všech případech vznikla jenom materiální škoda.

Jednalo se o 2 kolize malých plavidel se stojícím malým plavidlem, a to na přehradách Orlík a Slapy. Ke 2 kolizím jiného než malého plavidla se stojícím malým plavidlem došlo na přehradách Orlík a Dalešice. Na přehradě Orlík poškodila uplavaná bóje stojící malé plavidlo a na Baťově kanále poškodilo malé plavidlo vrata plavební

komory. Ve dvou případech zachytilo malé plavidlo o překážku na vodní cestě, a to na přehradě Nové Mlýny III a na Baťově kanálu.

Dvě plavební nehody se týkaly výlučně plavidel, která nejsou malými. Na Vltavě poškodila osobní loď svodidlo plavební komory a na přehradě Nové mlýny III se zachytila převozní loď o překážku pod vodní hladinou.

4 Osvětová činnost

V rámci spolupráce SPS s místními samosprávami a se starosty zejména z okolí vodních nádrží Orlík a Slapy byla rozvíjena osvětová činnost. I v rámci této plavební sezóny se úřad setkal se starosty a prezentoval a konzultoval zaváděná dopravní opatření. Taktéž za pomoci obcí (prostřednictvím internetových stránek měst a obcí, jejich periodik) distribuoval letáky pro vůdce plavidel i pro koupající se. Obsahem byly základní pravidla chování se na vodních plochách s intenzivním plavebním provozem.

Ministerstvo dopravy ve spolupráci se SPS připravilo pro širokou plaveckou veřejnost, resp. účastníky plavebního provozu šest krátkých spotů, které jednoduše vysvětlují základní pravidla plavebního provozu. Spoty byly natočeny Českou televizí s odbornou garancí plavebního úřadu.

Všech šest dílů bylo odvysíláno postupně, jeden po druhém, na ČT 1 v hlavním vysílacím čase od 19:30 do 20:00 hod. Česká televize spoty v období od konce června do poloviny srpna 2017 odvysílala několikrát, a to na ČT 1, ČT 2 a ČT sport.

Tyto vzdělávací spoty jsou nadále ke zhlédnutí na webových stránkách www.ceskatelevize.cz/porady/11901895829-bezpecnost-plavebniho-provozu/:

1. díl - Účastníci plavebního provozu
2. díl - Bezpečnost na vodě
3. díl - Vztahy mezi účastníky provozu
4. díl - Plavební značení
5. díl - Kde je koupání zakázáno
6. díl - Dozorové orgány

Tento způsob oslovení účastníků plavebního provozu, který je již řadu let běžným způsobem vzdělávání účastníků silničního provozu (pořady BESIP), byl ve vodní dopravě dosud postrádán. Vizualizace mimořádných událostí nebo střetů na vodě značným způsobem pomáhá v edukaci široké veřejnosti k zodpovědnému chování na vodě jak vůči sobě, tak vůči ostatním. Základním mottem všech spotů je: „Na vodě nejsi sám.“ Je zřejmé, že i tyto spoty měly vedle kontrolní a dozorové činnosti úřadu dopad na nehodovost této plavební sezóny.

Osvětová činnost je vnímána jako klíčová aktivita v oblasti bezpečnosti plavebního provozu a z tohoto důvodu budou v této oblasti nadále realizovány další projekty a činěna nová opatření. Jedním z připravovaných kroků je zařazení problematiky bezpečnosti na vodě do dopravní výchovy na základních a středních školách, která je metodicky řízena BESIPem. Tj. v souladu s již existujícím vzdělávacím programem pro silniční provoz vytvořit metodiku pro vzdělávání v oblasti bezpečnosti plavebního provozu. S vývojem sportovního plavebního náčiní a rozšiřováním plavebního vyžití v oblasti rekreační plavby (wakeboarding, wakeskating, barefooting, kneeboarding, paddleboarding, skimboarding, apod.) na vodních plochách je nutné rozšířit zmíněné vzdělávací programy, protože každý z nás se může stát účastníkem plavebního provozu, minimálně např. jako plavec či koupající se.

5 Závěr

Na základě schválené změny systemizace Státní plavební správy k 1. 7. 2017 byl navýšen počet referentů konajících plavební dozor o dvě místa na celkový počet 22 systemizovaných míst. Na základě schválení nové systemizace pro rok 2018 byl navýšen počet míst ještě o jedno systemizované služební místo.

I v této plavební sezóně se ukázalo, že důležitým aspektem vysoké úrovně plavební bezpečnosti jsou dopravní opatření na vodních cestách, a to nejen ta, která působí vůči plavbě restriktivním způsobem (vymezování ploch pro koupající se, značení povinného výtlačného režimu atp.), ale také dopravní opatření naplňující ustanovení zákona o vnitrozemské plavbě umožňující aktivity, jež jsou v běžném plavebním provozu zakázány. Mezi tato dopravní opatření, která mohou významnou měrou přispět ke zvýšení plavební bezpečnosti, patří vymezování vymezených vodních ploch ve smyslu § 30a zákona o vnitrozemské plavbě, a to zejména vymezených vodních ploch určených pro plutí malých plavidel, při němž dochází k objíždění řady uměle vytvořených překážek, ke skokům nad vodní hladinou nebo k provádění jiných akrobatických činností nebo k rychlostní jízdě.

Na tomto místě je opět potřeba zdůraznit, že jestliže bude existovat dostatečné množství těchto ploch, vůdci plavidel soustředí v souladu se zákonem předmětné činnosti do vymezených vodních ploch a nebudou je vykonávat v běžném plavebním provozu. Tato skutečnost byla v uplynulé sezóně prakticky ověřena na vodní nádrži Orlík, kde se dva tyto prostory s porozuměním zástupců místní samosprávy vymezit podařilo, a jak ostatní účastníci plavebního provozu, tak uživatelé těchto ploch, jejich existenci vítali.

Tabulka č. 5: Srovnání plavebních sezón 2016 a 2017

		Praha		Děčín		Přerov		celkem	
		2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
duben	počet kontr. plavidel	16	26	29	28	32	35	77	89
	počet přestupců	6	6	4	4	0	6	10	16
	počet přestupků	7	6	4	4	0	8	11	18
květen	počet kontr. plavidel	28	5	17	38	51	50	96	93
	počet přestupců	15	5	4	8	8	1	27	14
	počet přestupků	19	5	4	8	8	1	31	14
	z toho na ozn. PČR	1	0	2	0	1	0	4	0
	na ozn. MěP	0	1	0	0	0	0	0	3
červen	počet kontr. plavidel	50	35	42	84	102	143	194	262
	počet přestupců	19	19	15	27	7	12	41	58
	počet přestupků	26	25	20	28	7	16	53	69
	z toho na ozn. PČR	2	4	1	0	2	2	5	6
	na ozn. MěP	2	0	0	0	0	0	2	0
červenec	počet kontr. plavidel	105	171	64	145	200	111	369	427
	počet přestupců	43	38	14	37	27	28	84	103
	počet přestupků	56	48	14	40	31	37	101	125
	z toho na ozn. PČR	8	7	1	7	7	11	16	25
	na ozn. MěP	4	0	0	0	0	2	4	2
	na jiné ozn.	2	0	0	0	0	0	3	0
srpen	počet kontr. plavidel	147	135	69	113	172	81	388	329
	počet přestupců	64	27	13	18	26	16	103	61
	počet přestupků	78	32	14	18	36	21	128	71
	z toho na ozn. PČR	5	0	1	0	1	5	7	5
	na ozn. MěP	5	0	0	0	0	0	5	0
	na jiné ozn.	0	0	0	0	0	2	0	2
září	počet kontr. plavidel	65	40	50	23	67	2	182	75
	počet přestupců	42	6	15	5	11	0	68	11
	počet přestupků	58	7	18	5	12	0	88	12
	z toho na ozn. PČR	1	1	0	0	1	0	2	1
	na ozn. MěP	6	0	0	0	0	0	6	0
celkem	počet kontr. plavidel	411	412	271	441	624	442	1 306	1 275
	počet přestupců	189	101	65	99	79	63	333	263
	počet přestupků	244	123	74	103	94	83	412	309
	z toho na ozn. PČR	16	12	5	7	12	18	33	37
	na ozn. MěP	17	3	0	0	0	2	17	5
	na jiné ozn.	2	0	0	0	0	2	2	2

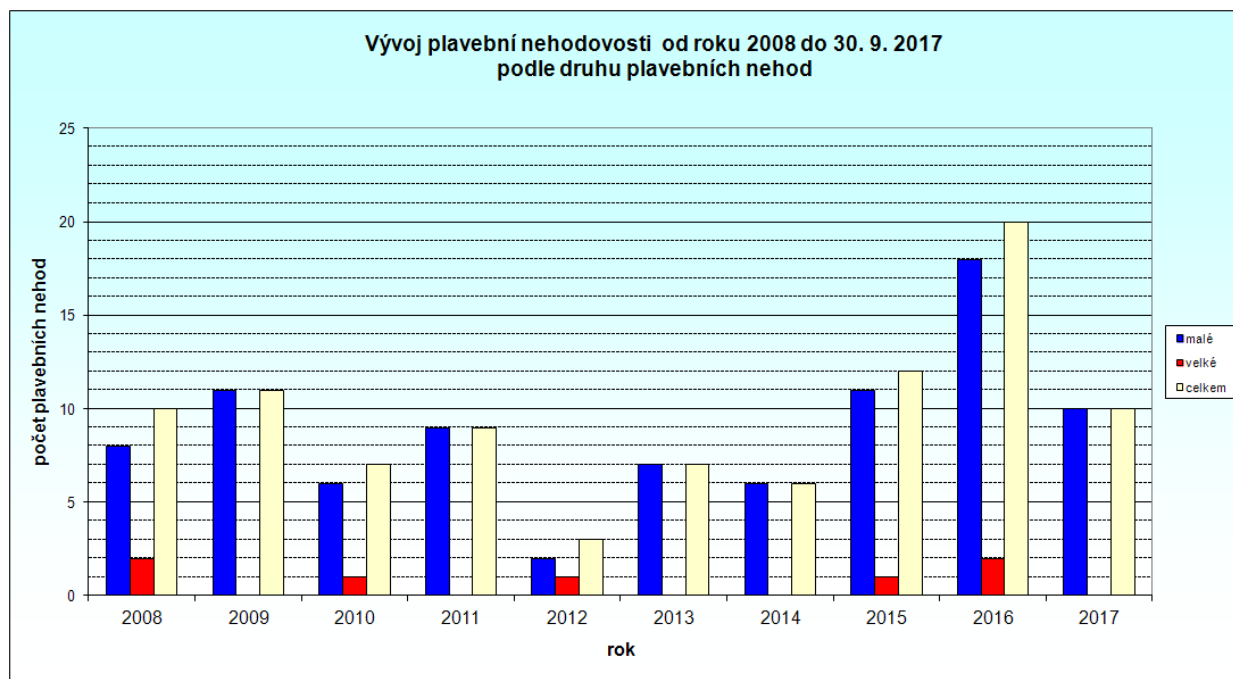
Zdroj: Státní plavební správa

Tabulka č. 6: Vývoj plavební nehodovosti 2008 – 2017 podle účasti plavidel

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
velká plavidla (VP)	6	3	3	1	1	4	1	1	1	2
malá plavidla (MP)	2	3	2	3	1	0	2	3	10	4
kolize VP	1	0	1	1	1	0	1	0	0	0
kolize MP	0	3	1	2	0	2	2	3	6	2
kolize VP s MP	1	2	0	2	0	1	0	3	3	2
kolize MPs plavcem	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0

Pozn.: údaje za rok 2017 jsou k 30. 9.
Zdroj: Státní plavební správa

Graf č. 1: Vývoj plavební nehodovosti 2008 – 2017 podle druhu plavebních nehod

Pozn.: údaje za rok 2017 jsou k 30. 9.
Zdroj: Státní plavební správa

Tabulka č. 7: Následky nehod malých plavidel

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	celkem
pouze materiální škoda	2	8	2	7		3	4	8	14	8	56
ublížení na zdraví								2	4	0	6
smrtný úraz	1				1			1	1	0	4
utonutí			1						0	0	1

Pozn.: údaje za rok 2017 jsou k 30. 9.
Zdroj: Státní plavební správa

Tabulka 8: Účast malých plavidel na nehodovosti

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	celkem
samotné malé plavidlo	2	3	3	3	1		2	3	7	4	28
vzájemná kolize malých plavidel		3		1		2	2	3	9	2	22
kolize malého plavidla s velkým plavidlem	1	2		3		1		3	3	2	15
kolize malého plavidla s plavcem								2	0	0	2

Pozn.: údaje za rok 2017 jsou k 30. 9.
Zdroj: Státní plavební správa

Tabulka č. 9: Výsledky kontrol plavidel v provozu za roky 2010 – 2017

rok	počet kontrolovaných plavidel	bez zjištěných závad	počet přestupců	vyřízeno domluvou	pokuta v blokovém řízení	správní nebo přestupkové řízení
2010	925	708	217	91	102	24
2011	679	459	220	87	112	21
2012	634	443	191	75	83	33
2013	551	353	198	66	99	33
2014	713	549	164	64	43	57
2015	1042	818	224	63	80	81
2016	1306	973	333	77	95	161
2017	1275	1012	263	64	93	106

Pozn.: údaje za rok 2017 jsou k 30. 9.

Zdroj: Státní plavební správa